

In gesprek met Jan en Jeannette van de Ven



“Samen werken aan een goed

“Als er lammetjes geboren worden, halen we ze meteen weg bij de moeder. We geven ze in een krat door via een speciaal doorgeefluik.”

Toen Jeannette van de Ven zo'n 30 jaar geleden aan het werk ging in de verpleging, had ze niet kunnen denken dat ze jaren later, samen met haar man Jan, aan het roer zou staan van een groot melkgeitenbedrijf. Laat staan dat ze zich op landelijk niveau hard zou maken voor het imago en de professionalisering van de sector. Maar dat ze op haar plek zit, is wel duidelijk. We spreken met Jan en Jeannette op hun bedrijf in Oirschot.

“We zijn in 1995 begonnen met 200 lammetjes”, vertelt Jan, die jarenlang als rundvee-inseminator heeft gewerkt. Inmiddels telt het bedrijf zo'n 1550

melkgeiten en 600 opfokklammen, waarbij zowel de geitjes als de bokjes worden opgezet. Jeannette: “Mijn vader had hier tot 1985 een melkveebedrijf,

maar toen hij stopte was ik er nog niet klaar voor om het over te nemen. Ik kende Jan toen ook nog niet, dus dan had ik het alleen moeten doen.”

De eerste jaren dat Jan en Jeannette samen in het voormalige huis van Jeannettes ouders woonden, werden de stallen verhuurd aan een jongveeopfokker. Jeannette: "Toen die ermee stopte zijn we na gaan denken wat we eventueel zelf met de ruimte zouden kunnen doen. Hierbij hebben we ons heel breed georiënteerd, van vakantiewoningen tot een pierenkwekerij. Toen we op een melkgeitenbedrijf gingen kijken, hadden we allebei het gevoel dat dit goed bij ons zou kunnen passen. We hebben echt een 'klik' met geiten en melkproductie zit in onze genen; Jans vader was ook melkveehouder."

Melk en vlees

Naast de vrouwelijke dieren houden Jan en Jeannette als gezegd ook de bokjes aan.

niet neergezet worden als een stelletje rotzooiers."

Boeren met de burens

De Q-koortsperiode ziet Jeannette als een 'kantelpunt': "We moesten als sector gaan vechten voor ons bestaansrecht en ons imago. We zijn ons er heel bewust van geworden dat we maatschappelijk draagvlak nodig hebben en dat we dat alleen kunnen krijgen door samen te werken en onze omgeving erbij te betrekken. We moeten boeren met de burens."

Paratbc-project

Maar het gaat niet alleen om een goed imago. "Het is ook belangrijk dat we verder professionaliseren op het gebied van diergezondheid, economisch rendement en

managementmaatregelen, zoals we die al hebben ingezet, strak aan te blijven houden en ervaringen te blijven uitwisselen met de andere deelnemers."

Lammerloket

Eén van de managementmaatregelen waar Jan en Jeannette erg over te spreken zijn is het werken met een zogenaamd 'lammerloket'. Jan: "Als er lammetjes geboren worden, halen we ze meteen weg bij de moeder. We geven ze in een krat door via een speciaal doorgeefluik. Hierdoor weet je zeker dat je niet met dezelfde kleding en laarzen van de ene naar de andere afdeling gaat lopen. Verder houden we zoveel mogelijk lammetjes van jongere geiten aan, want jongere geiten scheiden nog geen paratbc-bacteriën uit. Ook geven

imago van de sector"

"We mesten ze af tot ongeveer vier maanden. Er is dan niet alleen méér vlees, maar het vlees heeft ook meer 'bite'. Hiervoor is vooral interesse vanuit de horeca. Ik moet zeggen dat het nu nog niet kostendekkend is, maar we doen dit ook niet alleen om uiteindelijk onze rentabiliteit te verbeteren. Er zit ook een bepaald idealisme achter: als je de bokjes zelf afmest is er minder uitval en je gebruikt relatief minder antibiotica. We willen graag een goed imago voor de sector en willen daarmee bij onszelf beginnen."

Voorzitterschap LTO

Dat 'goede imago', daar maakt Jeannette zich ook op landelijk niveau hard voor. Sinds 2010 is ze voorzitter van de landelijke vakgroep melkgeitenhouderij van LTO. "Toen ik in 2009 begon als bestuurslid viel ik midden in de problemen rond de Q-koortsepidemie. Het was een heftige start, veel collega-melkgeitenhouders waren gefrustreerd en ook ons eigen bedrijf moest begin 2010 gedeeltelijk geruimd worden. Ik vond het fijn dat ik in mijn functie bij LTO echt iets kon doen, bijvoorbeeld zorgdragen voor een goede schade- en compensatieregeling, maar ook zoveel mogelijk invloed uitoefenen op de communicatie via de media. Ik heb me er vanaf het begin hard voor gemaakt dat we

fokkerij." In het kader hiervan was Jeannette nauw betrokken bij de opstart van het paratbc-project dat inmiddels ruim drie jaar loopt. Doel van het project is paratuberculose bij melkgeiten in Nederland in beeld te brengen en de kennis over de aanpak van deze aandoening binnen de sector te vergroten. "Uit onderzoek van de GD blijkt dat op ruim 85% van de geitenbedrijven paratbc voorkomt, daar moet je wat mee als sector. En dan kun je maar beter zelf de handschoenen oppakken dan wachten tot het van bovenaf wordt geregeld. Voor het project zijn 20 melkgeitenbedrijven -met en zonder paratbc- geselecteerd. De bedrijven worden, door middel van diverse onderzoeken, gevolgd op het gebied van paratbc en, via studiegroepen, geholpen bij het ontwikkelen van strategieën tegen de aandoening. Bedoeling is dat van de kerngroep een 'olievlekwerking' uitgaat zodat de hele sector er profijt van heeft."

Onderzoek op paratbc

Jan en Jeannette nemen zelf ook deel aan het project. Jan: "Bij ons blijken er in lichte mate antistoffen aanwezig, dat kan wijzen op paratbc, maar het kan ook van de vaccinatie komen, daarvoor is verder onderzoek nodig. Het is voor ons in ieder geval een aanleiding om de manage-

mentmaatregelen om die reden geen biest van oudere geiten."

Resultaten project

Als we Jeannette vragen naar de belangrijkste resultaten van het paratbc-project benadrukt ze eerst dat er nog meer tijd nodig is: "Een van de inzichten is dat je paratbc niet één-twee-drie oplost. Je kunt niet zeggen: als ik dit en dit doe, dan word ik vrij. We hebben een lange adem nodig. Wel hebben we samen een 'Paratbc Wijzer' kunnen opstellen waarin diverse strategieën zijn opgenomen om besmetting te voorkomen of uit te stellen. Daarnaast heeft het project heel concreet een bruikbare melktest opgeleverd. Gebleken is dat de melktesten zoals die gebruikt worden bij het rund ook geschikt zijn voor de geit. Dat is een mooi resultaat want de melktest is veel goedkoper en een melkmonster kun je als geitenhouder zelf nemen. De drempel om regelmatig een monster te nemen is veel lager geworden, dat is winst voor de sector."

"Wat ik ook belangrijk vind is dat we met dit project echt laten zien dat we als sector professioneel zijn en onze verantwoordelijkheid nemen", besluit Jeannette. "We laten zien dat we serieus willen werken aan gezonde dieren en een gezond eindproduct."